

efter Folkenes Forbund i de tilladte Krige. Nu kommer jeg til Hovedpunktet i hele Udenrigsministerens Forsvar, det, hvormed det hele staar og falder. Den højtærede Udenrigsminister brugte den Vending, som maaske er opfattet som et tilsyneladende bestikkende Bevis af adskillige Tilhørere, at ved Folkenes Forbund er de neutrale Staters *Retsstilling* blevet helt forandret. Ja, men, højtærede Udenrigsminister, det, det kommer an paa, er jo, om de neutrale Staters *Retspligter* er blevet totalt ændret, navnlig saaledes, at man nu ikke længere behøver noget militært Forsvar. Det er det, det kommer an paa. Dette Udtryk, at deres *Retsstilling* er ændret, dækker nemlig over en Dobbeltthed. Er det den neutrale Stats Rettigheder, Udenrigsministeren tænker paa, har han Ret, thi ogsaa i en lovlig Krig er den neutrale Stats Rettigheder blevet ændret i gunstig Retning. Den neutrale Stat har ogsaa under en lovlig Krig en gunstigere *Retsstilling* end før, idet den, som Udenrigsministeren ganske rigtigt fremhævede, ikke er saa prisgivet som før. Den har baade Forbundspagtens Artikel 10 og 15 og 16 og kan, hvis dens Neutralitet retsstridigt krænkes, selv i en lovlig Krig og selv af Stater, der staar udenfor Folkenes Forbund, appellere til dette og kræve dets Indskriden. Dette er fuldkommen rigtigt, og ingen har heller bestridt det, jeg mindst af alle. Det er fuldkommen *expediti juris*, det er mig fuldkomment velbekendt. Medens den neutrale Stats *Rettigheder* saaledes er blevet grundigt forandrede og forøgede ved Folkenes Forbund, er den neutrale Stats *Retspligter* paa ingen Maade blevet formindskede. De er uforandret de samme som før. Og de, der har udtalt sig om disse Spørgsmaal hidtil i Udlandet, være sig fra den ene eller den anden Side, har ogsaa været ganske klare over dette, saaledes som jeg har dokumenteret det i Gaar og ogsaa andre Steder. Den neutrale Stats *Retspligter* bestaar uforandrede under lovlige Krige, og man kan stadig forlange af den, at den skal opfylde Haagkonventionernes Regler og den almindelige Folkerets, der supplerer Haagkonventionerne. Det er altsaa Hovedpunktet, hvorpaa det kommer an, men det gik den højtærede Minister slet ikke ind paa. Han klargjorde slet ikke for ærede Medlemmer, at den *Retsstilling* for en neutral Stat, som i Sandhed er forandret, refererer sig til Statens Ret, men ikke til dens Pligter, og det er udelukkende det, det kommer an paa. Kan en neutral Stat nu efter Folke-

nes Forbunds Oprettelse og kunde den før lægge ned sit Sværd og sige: Vi har ikke længere militære Pligter, ikke neutrale Pligter, som vi er nødt til at hævde? Det kan den ikke gøre, thi den er forpligtet til efter hele den historiske Udvikling og Haagkonventionerne, der ikke paa dette Punkt er underkendt af Folkenes Forbund, ved militære Midler i paakommende Tilfælde at hævde og værne sin Neutralitet paa samme Maade som før. Det er Alfa og Omega i denne Sag, og det synes jeg, den højtærede Minister burde have klargjort. Thi naar Sagen stiller sig saaledes, falder hele hans Ræsonnement om som bygget paa Tændstikker, det kan slet ikke bære i den Situation, det knuses aldeles og er ganske i Modstrid med den virkelige Folkeret. Det Afrustningsforslag, her foreligger, er i Modstrid baade med Schücking, som jeg før citerede, og ogsaa med Fauchille og for Resten ogsaa med det ærede Medlem Hr. P. Munch, der i sin „Samfundskundskab“ af 1923 klart og rigtigt udtaler, at i de lovlige Krige kommer de gamle Neutralitetsregler efter Haagkonventionen til Anvendelse. Denne vore hjemlige Radikales folkeretskyndige maa dog have Autoritet, i alt Fald indenfor sine Meningsfællers Rækker, paa dette Punkt. Og den højtærede Udenrigsministers juridiske Konsulent i Folkeret har Gang paa Gang ogsaa efter Folkeforbundets Fremkomst udtalt, at de gamle Haagkonventions-Regler om Neutralitetspligterne bestaar uforandret. Hvis Udenrigsministeren og andre interesserede vil efterlæse, hvad Hr. Cohn har skrevet i „Juridisk Tidsskrift“ for 1924 og for Resten ogsaa for 1919 og 1920, vil man der se dette Gang paa Gang bekræftet. Og noget, der maaske vil gøre endnu større Intryk end dette, hvad de forskellige lærde skriver om Sagen, er, at vi i det praktiske Statsliv ved de vigtige Traktater, der er afsluttet, efter at Folkenes Forbund er traadt i Kraft i 1920, Gang paa Gang har set, at disse gamle Neutralitetsregler forudsættes som bestaaende. Det fremgaar af Lausanne-Traktaten af 1923, den berømte Stræde-Konvention om Dardanellerne og Bosperus, hvor Magterne har aftalt en ny Ordning med Hensyn til Sejladsen i disse Stræder, og hvor man opererer med neutrale Magters Rettigheder og Pligter i Krigstid ganske paa sædvanlig Maade. I Barcelona-Traktaten af 1921 og i Washington-Traktaterne af 1921 og 1922 angaaende Nedsættelse af Rustningerne til Søs har vi set det samme. I Luftfartskonventionen af 1919, efter at Folkenes Forbund var blevet indgaaet, selv om det ikke